

JOAN CLARET, l'evolució artesana

per LLUIS BOSCH i CRUAÑAS

L'obra de Joan Claret segueix l'home lentament i justa.

L'evolució de Claret és lenta, però segura. És plena de ressonàncies de l'home d'avui conscient de que deu organitzar. Claret organitza, això és l'esperit de la seva obra. Organitzar fins a la mateixa medulla de la creació. A l'artista, en el catàleg li fan una entrevista que potser sembli antisocial; no crec que ho sigui. Jo ho explicaré dient que Claret creu que la seva pintura s'explica bé ella sola. L'artista ho ha dit tot treballant vuit o deu hores diàries, doncs aquesta és la seva jornada.

Aquest afany d'artesà de Claret impressiona, avui que les coses es fan i es desfan tan de pressa. L'artesà era una peça de la comunitat, per tant feia una vida estretament social, comunal, potser diríem millor. Per tant Claret no pot semblar antisocial. Claret és un artesà que dóna exemple pintant pacientment aquest «tot» que pinten els esperits lúcids que organitzen.

La valor plàstica de l'obra de Claret té dues vessants a considerar. La vivència gairebé existencial de la línia, i la creació d'aquesta d'una problemàtica geomètrica. Després d'un estudi pregon de la primera vessant, Claret ha entrat a desenrotllar la problemàtica geomètrica on l'espai té unes angulacions físiques provocades pels volums aeris dels seus cossos euclidians. Considerem ara aquestes dues vessants.

La primera vessant, la vivència existencial de la línia, on Claret hi va romandre quatre anys, és un quadre de simplicitat, d'ordre, d'organització, i també de paciència. Claret, treballant en aquelles obres, on tot el que no sigui ordre és absència, té una valor humana fonamental que exemplaritza. Claret va establir, ha establert, una mística de la línia, però no una mística estàtica, inoperant, ni tampoc injusta vers la societat del seu temps, sinó una mística, la funcionalitat de la qual, és un sorollós cant a l'origen, o als elements primaris de la forma. La línia, taxativament, és l'ortodòxia de la creació. Claret és un ortodoxe de la plàstica del nostre temps. No representarà potser un fefaent exemple d'una societat de consum o de producció, però representa el ritme aprofundit de qui aguanta les estructures bàsiques necessàries per a la projecció de tota operativa de l'home.

Aquest període de l'obra de l'artista, és més silenciós i menys espectacular del que ha iniciat darrerament. Amb aquestes línies transsubstanciades Claret inicia l'aventura de la corporeïtat geomètrica. Som ja doncs, a la segona vessant de la que hem parlat.

Les elucubracions aparentment fredes de l'artista, la geometrització de sentiments, el treball, lent, artesà, reiteratiu, sense desmai, fan que en l'obra de Claret, ens fixem més en la feina silent que representa el portar-la a terme, que els resultats espectaculars i estrictament plàstic que l'artista obté.

Aquest grapat d'hores que Claret passa treballant en un quadre, ens donen tota la dimensió del treball fet art, i de l'art que no seria res sense el treball.

D'aquesta segona vessant, de la que ens havíem desviat per fer aquestes breus observacions dels dos paràgrafs anteriors, tenim que aclarar dos punts importants que ens situaran en el mig mateix de la problemàtica actual de Claret. Aquests punts són, primer: el cos geomètric com a valor essencial i lluminós d'una nova estructuració de formes, i les formes com a vitalització nova d'una geometria massa cerebral.

El primer punt implica que si el geomètric té una finalitat per a una racionalització sensible de contorns, aquests contorns impliquen una valor desconeguda fins ara, quan de la mateixa se'n fa eixir tota la sava que, originant un ritme nou, dóna els elements necessaris perquè les valors matemàtiques d'aquesta geometria siguin les que configuren la nostra circumstància futura.

En quant a les formes vitalitzant el geomètric, valorant radicalment les neoformes, són la font inesgotable de totes les multiplicitats històriques. La multiplicitat històrica implica un equilibri, el geomètric implica un volum, volum i multiplicitat, aquestes són ara les raons de ser de la pintura i de tota la marxa plàstica de Claret.

Volum i multiplicitat són per aquest artista dos termes sense confins, sense començ ni final, dos termes que tan poden ser aplicats a l'home dedicat a un treball, plàstic en aquest cas, com a l'artista que especula amb suposats euclidians, donan-los-hi tot el sentit i la veritat de noves, novíssimes formulacions, fetes amb art, amb paciència i amb molt de treball, un treball que goteja silenci per l'estrella i l'esfera del nord...

Claret deu insistir en la dedicació, però en mig de la mateixa que no oblida mai que una forma, una línia, un color, per tènue que sigui sempre seran nous mentre les mans de qui els treballa es despertin cada dia amb l'afany de dictar un nou exemple als homes.